

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Ενημερωτική Επισκόπηση #2

Νοέμβριος 2023

Περιεχόμενα Επισκόπησης

Ο μαραθώνιος επιλογής Προέδρου Βουλής των Αντιπροσώπων.... 1

«Κύμα» απεργιών: Hollywood, αυτοκινητοβιομηχανία, υγεία 1

Απαγόρευση της εφαρμογής TikTok..... 2

Παραπομπή του Δημοκρατικού Γερουσιαστή Bob Menendez 3

Περιγραφή

Η σειρά Ενημερωτικής Επισκόπησης για σημαντικές εξελίξεις και σημαίνοντα θέματα του πολιτικού και δικαιοῦ συστήματος των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (Η.Π.Α.) εκδίδεται από το [Κέντρο Έρευνας Δημοκρατίας και Δικαίου](#) (ΚΕΔΗΔ) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος «[Πολιτικές και Δικαιῦ Σύστημα των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής](#)» (USPOLJUST) του ΚΕΔΗΔ, με σκοπό την συνοπτική ενημέρωση του Ελληνικού κοινού επί των ανωτέρω θεμάτων.

Την επιστημονική επιμέλεια της σειράς έχει ο Επιστημονικά Υπεύθυνος του προγράμματος, Δρ Αλέξανδρος Κυριακίδης.

Copyright © 2023 | All Rights Reserved

Κέντρο Έρευνας Δημοκρατίας και Δικαίου (ΚΕΔΗΔ)
Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας,
Θεσσαλονίκη, 54636
Τηλ.: 2310 891 486
<https://kedid.uom.gr/>
kediduom@gmail.com

Απόψεις που εμπεριέχονται ή εκφράζονται εντός της παρούσης δημοσίευσης είναι του εκάστοτε συγγραφέως και δεν αντιπροσωπεύουν το ΚΕΔΗΔ ή τα μέλη αυτού, ούτε το ΚΕΔΗΔ αποδέχεται κατ' ανάγκην τις απόψεις αυτές.

*Φωτογραφία κεφαλίδας εξωφύλλου:
<https://www.visitthecapitol.gov/explore/the-capitol>

Ο μαραθώνιος επιλογής Προέδρου Βουλής των Αντιπροσώπων

Αρτεμης Καρακώνη¹

Στις 3 Οκτωβρίου 2023, για πρώτη φορά στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (Η.Π.Α.), ο Ρεπουμπλικανός Βουλευτής Kevin McCarthy (California) [αποτέφθηκε](#) από τη θέση του ως Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, λόγω διαφωνιών της ακραίας πτέρυγας (Freedom Caucus) του Ρεπουμπλικανικού κόμματος επί του συμβιβασμού και συμφωνίας υπό της Προεδρίας του με τους Δημοκρατικούς για – έστω και προσωρινή – συνέχιση χρηματοδότησης της ομοσπονδιακής κυβέρνησης από το Κογκρέσο έως τις 17 Νοεμβρίου. Έκτοτε, με ορισθέντα προσωρινό Πρόεδρο (Speaker pro tempore) το Ρεπουμπλικάνο Βουλευτή Patrick McHenry (North Carolina), εκκίνησε ένας μαραθώνιος για την εκλογή νέου Προέδρου της Βουλής, με τους Ρεπουμπλικανούς, οι οποίοι έχουν την πλειοψηφία στη Βουλή, να αδυνατούν για μεγάλο διάστημα να συμφωνήσουν.

Αρχικώς, ο επικρατέστερος υποψήφιος υπήρξε ο Jim Jordan (Ohio), με [συντηρητικές](#) πολιτικές απόψεις και εξέχοντα ρόλο, ως [ιδρυτικό μέλος](#), του Freedom Caucus. Ο Jordan, όμως, παρά την [υποστήριξη](#) του και από τον τέως Πρόεδρο Donald Trump, απέτυχε να συγκεντρώσει την πλειοψηφία των Ρεπουμπλικανών Βουλευτών σε τρεις διαδοχικές ψηφοφορίες στις [17](#), [18](#), και [20](#) Οκτωβρίου, λόγω [ακραίων](#) θέσεων του αλλά και [τακτικών εκφοβισμού και απειλών](#) εναντίον άλλων Ρεπουμπλικανών Βουλευτών κατά την εκλογική διαδικασία. Εν όψει αδυναμίας εκλογής Προέδρου, η οποία είχε ως συνέπεια και την αδυναμία διεξαγωγής οποιασδήποτε νομοθετικής εργασίας στη Βουλή, υπήρξε η πρόταση να επεκταθούν προσωρινά οι εξουσίες του Patrick McHenry, που όμως [απορρίφθηκε](#).

Επόμενος προτεινόμενος υποψήφιος υπήρξε ο Tom Emmer (Minnesota), [θεωρούμενος](#) ως ηγετικό στέλεχος των Ρεπουμπλικανών, ο οποίος, όμως, [απέσυρε](#) εντός ωρών την υποψηφιότητά του. Κατά της εσωκομματικής ψηφοφορίας, στην οποία επικράτησε, υπήρξε έντονη μάχη με τον ανθυποψήφιο, Mike Johnson (Louisiana). Η επιτυχία του Emmer προκάλεσε την ταχεία αντίδραση του τέως Προέδρου Trump, ο οποίος τον [κατηγόρησε](#) ότι δεν έχει επαφή με τους Ρεπουμπλικανούς ψηφοφόρους.

Ο υποψήφιος που τελικά κατάφερε να συγκεντρώσει την υποστήριξη όλων των 220 Ρεπουμπλικανών Βουλευτών και να [εκλεγεί](#) στις 25 Οκτωβρίου Πρόεδρος της Βουλής υπήρξε ο [συντηρητικός](#) Johnson, έχοντας την υποστήριξη του τέως Προέδρου Trump, σηματοδοτώντας τη λήξη της ταραχώδους αυτής περιόδου εσωτερικών συγκρούσεων μεταξύ των Ρεπουμπλικανών διάρκειας σχεδόν ενός μήνα.

«Κύμα» απεργιών: Hollywood, αυτοκινητοβιομηχανία, υγεία

Κασσάνδρα Χατζηϊορδάνου², Αρτεμης Καρακώνη

Ήδη από το καλοκαίρι ξεκίνησε ένα «κύμα» απεργιών διαφόρων συνδικάτων στις Η.Π.Α. Το εναρκτήριο λάκτισμα [υπήρξε](#) η απεργία των σεναριογράφων (WGA) το Μάιο, η οποία συνοδεύθηκε από απεργία των ηθοποιών (SAG-AFTRA) τον Ιούλιο. Οι δύο απεργίες αφορούσαν στις συνθήκες και όρους εργασίας των συλλογικών συμβάσεων τους με την Ένωση Παραγωγών Κινηματογράφου και Τηλεόρασης (AMPTP), με αιτήματα, μεταξύ άλλων: αύξηση μισθών και ποσοστού για επαναλήψεις εκπομπών, παροχή bonus από υπηρεσίες streaming, και περιορισμοί στη χρήση λογισμικών και προγραμμάτων τεχνητής

¹ Ερευνήτρια ΚΕΔΗΔ, φοιτήτρια Τμήματος Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

² Ερευνήτρια ΚΕΔΗΔ, απόφοιτη Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

νοημοσύνης. Υπήρξε η πρώτη φορά εντός έξι δεκαετιών οπότε και τα δύο σωματεία απεργούσαν την ίδια χρονική στιγμή. Η απεργία των σεναριογράφων (WGA) έληξε τον Οκτώβριο 2023, και των ηθοποιών (SAG-AFTRA) στις αρχές Νοεμβρίου 2023 μετά από κατ' αρχήν [συμφωνία](#) με την AMPTP που [περιλαμβάνει](#) τη μεγαλύτερη αύξηση του κατώτατου μισθού ηθοποιών εντός των τελευταίων 40 ετών και προστασία από τη χρήση λογισμικών και προγραμμάτων τεχνητής νοημοσύνης.

Το Σεπτέμβριο το κύμα απεργιών επεκτάθηκε και στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, όταν το συνδικαλιστικό όργανο εργαζομένων United Auto Workers (UAW) [κήρυξε](#) απεργία [έναντι](#) των τριών μεγαλύτερων αυτοκινητοβιομηχανιών στις Η.Π.Α. (General Motors, Ford και Stellantis, η οποία είναι μητρική εταιρεία της Chrysler), [διεκδικώντας](#), μεταξύ άλλων: βελτίωση μισθολογικών παροχών, ιδιαιτέρως έναντι αύξησης πληθωρισμού και κόστους ζωής, εξάλειψη μισθολογικής διαφοράς μεταξύ βαθμίδων εργαζομένων (π.χ., εργαζόμενοι στην υψηλότερη βαθμίδα λαμβάνουν μέσο ωρομίσθιο περίπου \$33, ενώ εργαζόμενοι στην κατώτερη βαθμίδα που προσλήφθηκαν μετά το 2007, λαμβάνουν περίπου \$17 δολάρια), και μετάβαση σε τετραήμερη εργασία. Για την αντιμετώπιση των οικονομικών δυσκολιών των μελών που απεργούσαν, αξιοποιήθηκε το ταμείο στήριξης των απεργών της UAW. Η απεργία διήρκησε περίπου 6 εβδομάδες, και αναστάλθηκε στο τέλος Οκτωβρίου με την επίτευξη κατ' αρχήν [συμφωνίας](#).

Απεργίες όμως, υπήρξαν, και στον τομέα υγείας. Στις αρχές Οκτωβρίου [κηρύχθηκε](#) 3ήμερη απεργία από 75.000 εργαζομένους (νοσηλευτές, φαρμακοποιούς, υποστηρικτικό προσωπικό – δίχως τη [συμμετοχή](#) ιατρών) της εταιρείας υγειονομικού υλικού Kaiser Permanente. Αν και σύντομης διάρκειας, όχι μόνον [αποτέλεσε](#) τη μεγαλύτερη απεργία στον υγειονομικό τομέα των Η.Π.Α., ξεπερνώντας ακόμα και την απεργία του 2018 όπου συμμετείχαν 53.000 εργαζόμενοι, αλλά προκάλεσε και έντονη ανησυχία, δεδομένου ότι η εταιρία [παρέχει](#) περίθαλψη σχεδόν σε 13 εκατομμύρια πολίτες των Η.Π.Α σε 8 Πολιτείες και την πρωτεύουσα των Η.Π.Α. Τα αιτήματα των εργαζομένων περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων: βελτίωση των συνθηκών εργασίας, αύξηση μισθών, και κατοχύρωση ελάχιστου ωρομισθίου \$25 για όλους τους εργαζομένους. Η απεργία έληξε όντως εντός 72 ωρών με την έναρξη διαπραγματεύσεων που οδήγησαν, στις 13 Οκτωβρίου 2023, σε μία κατ' αρχήν [συμφωνία](#) (μεταξύ άλλων, 21% μισθολογική αύξηση εντός των επόμενων 4 ετών. Ο τομέας υγείας έχει, παγκοσμίως, πληγεί, ιδιαιτέρως μετά την πανδημία COVID-19. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, για πρώτη φορά στην ιστορία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (NHS), έλαβε χώρα το Δεκέμβριο 2022 η μεγαλύτερη [απεργία](#) νοσηλευτών και η [πρώτη](#) εθνική απεργία του πολυπληθέστερου συνδικάτου νοσηλευτών, Royal College of Nursing (RCN), το οποίο αριθμεί πάνω από 300.000 μέλη, από ιδρύσεως του έναν αιώνα πριν (το [1916](#)), με όμοιας φύσεως, με τα ανωτέρω, [αιτήματα](#). Η απεργία έληξε μετά από [συμφωνία](#) μεταξύ Βρετανικής κυβέρνησης και πλειοψηφίας των συνδικάτων το Μάιο 2023.

Απαγόρευση της εφαρμογής TikTok

Όλγα Ροδάτου³

Στις 17 Μαΐου του 2023 η Montana έγινε η πρώτη Πολιτεία που απαγόρευσε την εφαρμογή TikTok. Με τον υπ' αριθμ. [419 νόμο](#), απαγορεύθηκε από 1η Ιανουαρίου 2024 στην εταιρεία TikTok, [θυγατρική](#) της κινεζικής εταιρείας ByteDance, να λειτουργεί εντός της Montana. Απαγορεύθηκε, επίσης, σε εταιρείες

³ Πρακτική άσκηση στο ΚΕΔΗΔ, προπτυχιακή φοιτήτρια Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

παροχής εφαρμογών (π.χ. Play Store, App Store) να παρέχουν την δυνατότητα λήψης της εφαρμογής TikTok εντός της Πολιτείας επί ποινής 10.000 δολαρίων για εκάστη παράβαση. Ο νόμος αναφέρει ότι η Κίνα είναι αντίπαλος και απειλή για τις Η.Π.Α., στοχεύοντας στη συγκέντρωση πληροφοριών για τους πολίτες, συλλέγοντας τα δεδομένα τους χωρίς συναίνεση, προωθώντας σε αυτούς επικίνδυνο περιεχόμενο και ενδεχομένως, κατασκοπεύοντας τους. Η απαγόρευση επεκτάθηκε περαιτέρω με τη χωριστή αλλά ταυτόχρονη [απόφαση](#) που εξέδωσε ο Κυβερνήτης G. Gianforte, με την οποία απαγορεύθηκε η ύπαρξη/χρήση της εφαρμογής σε όλα τα Πολιτειακά (δημοσίου χαρακτήρα) κινητά τηλέφωνα, φορητούς υπολογιστές, tablet, επιτραπέζιους υπολογιστές και άλλες συσκευές που συνδέονται στο διαδίκτυο.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω μέτρων υπήρξε αποτέλεσμα [ευρύτερων](#) ανησυχιών για τον τρόπο συλλογής, επεξεργασίας και χρήσης προσωπικών δεδομένων Αμερικανών πολιτών από την Κίνα, εν προκειμένω μέσω της κατοχής της TikTok από τη ByteDance (εξ ου και ο νόμος αναφέρει ότι η απαγόρευση αίρεται αυτομάτως σε περίπτωση που η TikTok εξαγορασθεί από άλλη εταιρεία), και, μεταξύ άλλων, και συναφών [ανησυχιών](#) επί [κινεζικού κατασκοπευτικού μπαλονιού](#) πάνω από τη Montana στις 2 Φεβρουαρίου 2023.

Η ψήφιση του νόμου προκάλεσε σειρά αντιδράσεων και δικαστικών προσφυγών, η πιο σημαντική εκ των οποίων είναι η από 22 Μαΐου 2023 [προσφυγή](#) της TikTok εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Montana ενώπιον του Ομοσπονδιακού Πρωτοδικείου της Περιφέρειας της Montana (Missoula), ισχυριζόμενη ότι υπάρχει παραβίαση της ελεύθερης έκφρασης ([Πρώτη Τροποποίηση](#) του Συντάγματος), παρέμβαση σε θέματα εθνικής ασφάλειας που δεν άπτονται της δικαιοδοσίας της Πολιτείας, παραβίαση της [Ρήτρας Εμπορίου](#) του Άρθρου I του Συντάγματος (το Κογκρέσο διατηρεί την εξουσία να ρυθμίζει το εμπόριο με ξένα κράτη και μεταξύ Πολιτειών), και αναιτιολόγητη διάκριση έναντι της εταιρείας (πλήττει μόνο την TikTok και όχι παρόμοιες εταιρείες). Ο νόμος [επικρίθηκε](#) και από πολλές οργανώσεις που αγωνίζονται υπέρ της προστασίας της πολιτικής ελευθερίας και των ψηφιακών δικαιωμάτων, όπως το American Civil Liberties Union, και ομάδα χρηστών της TikTok είχε επίσης [προσφύγει](#) έναντι του νόμου επικαλούμενη και αυτή παραβίαση της Πρώτης Τροποποίησης.

Έχουν, όμως, υπάρξει και συναφείς προσφυγές κατά της εταιρείας σε έτερες Πολιτείες. Στις 10 Οκτωβρίου 2023 κατατέθηκε [προσφυγή](#) στο Πολιτειακό Πρωτοδικείο της Περιφέρειας Salt Lake στην Πολιτεία Utah κατά της εταιρείας TikTok από την Διεύθυνση Προστασίας του Καταναλωτή της Πολιτείας, κατηγορώντας την εταιρεία ότι το προϊόν της (η εφαρμογή TikTok) είναι εθιστικό και επικίνδυνο, ιδιαιτέρως για άτομα νεότερης ηλικίας, κάτι το οποίο σκοπίμως η εταιρεία αποκρύπτει μέσω παραπλανητικής συμπεριφοράς. Όμοιες Πολιτειακού επιπέδου προσφυγές έχουν κατατεθεί και από τους Πολιτειακούς εκπροσώπους στην Πολιτείες [Arkansas](#) και [Indiana](#) έναντι της εταιρείας για παραβίαση νόμων προστασίας του καταναλωτή.

Παραπομπή του Δημοκρατικού Γερουσιαστή Bob Menendez

Άρτεμις Καρακώνη

Ο Δημοκρατικός Γερουσιαστής (New Jersey), Bob Menendez και η σύζυγός του, Nadine Menendez [κατηγορούνται](#) για αδικήματα διαφθοράς, συνωμοσίας και δωροδοκίας και, συγκεκριμένα, ότι, τα έτη 2018 έως 2022, δέχθηκαν αντικείμενα και χρηματικά ποσά αξίας εκατοντάδων χιλιάδων δολαρίων (ράβδοι χρυσού, μετρητά, ένα πολυτελές όχημα, πληρωμές δόσεων της υποθήκης της Nadine Menendez,

οικιακό εξοπλισμό, κλπ.) από τρεις μεσάζοντες επιχειρηματίες: τον Wael Hana, Jose Uribe, και Fred Daibes. Τον Ιούνιο του 2022, το FBI [εκτέλεσε](#) ένταλμα έρευνας στο σπίτι του Γερουσιαστή και της συζύγου του στο New Jersey, όπου ανακαλύφθηκαν πάνω από \$480.000 σε μετρητά. Μετά εκτέλεσης χωριστού εντάλματος από το FBI, βρέθηκαν και \$70,000 δολάρια στην τραπεζική θυρίδα της Nadine Menendez.

Ο Menendez κατηγορείται ότι αξιοποίησε την πολιτική του επιρροή ως Γερουσιαστής, και, ιδιαιτέρως, την θέση του ως [Πρόεδρος](#) της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας, για να προωθήσει τα συμφέροντα των τριών ανωτέρω επιχειρηματιών όπως και της κυβέρνησης της Αιγύπτου μέσω, μεταξύ άλλων, άσκησης πιέσεων για προστασία επιχειρηματικού μονοπωλίου που είχε παραχωρηθεί στο Hana από την Αίγυπτο, και επιρροής σε ποινική υπόθεση του Γενικού Εισαγγελέα του New Jersey έναντι συνεργατών του Uribe και σε ομοσπονδιακή ποινική δίωξη κατά του Daibes. Επίσης, κατηγορείται ότι το Μάιο του 2018 [μετέφερε](#) σε Αιγύπτιους αξιωματούχους μη δημόσιες πληροφορίες του Υπουργείου Εξωτερικών που αφορούσαν σε λεπτομέρειες του προσωπικού της Αμερικανικής Πρεσβείας στο Κάιρο, με σημαντικά αρνητικές επιπτώσεις για την ασφάλεια των Η.Π.Α.

Τα ανωτέρω [προκάλεσαν](#) αντιδράσεις από στελέχη του Δημοκρατικού κόμματος. Ο επικεφαλής της πλειοψηφίας (των Δημοκρατικών) στη Γερουσία, Chuck Schumer, [ανακοίνωσε](#) την απόφαση του Menendez να παραιτηθεί προσωρινά από τη θέση του Προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας, με τον ίδιο, όμως, να [δηλώνει](#) ότι δεν προτίθεται να παραιτηθεί από Γερουσιαστής. Η δίκη θα [διεξαχθεί ενώπιον](#) του Ομοσπονδιακού Πρωτοδικείου της Νότιας Περιφέρειας της Νέας Υόρκης από τις 6 Μαΐου 2024, με το Menendez και τη σύζυγο του να δηλώνουν [αθώοι](#).

Δυσνητικά σημαντικές είναι και οι επιπτώσεις για την Ελληνική και Κυπριακή εξωτερική πολιτική, δεδομένης της θέσεως του Menendez στη Γερουσία και του γεγονότος ότι [υπήρξε](#) υπέρμαχος των συμφερόντων των δύο κρατών. Η αποπομπή του από τη θέση του Προέδρου της Επιτροπής των Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας πιθανόν να [διευκολύνει](#) τις αξιώσεις της Άγκυρας για διεκδίκηση των αεροσκαφών F-16, τα οποία η Επιτροπή, υπό την Προεδρία του, είχε αναστείλει με το επιχείρημα ότι η Τουρκία παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και δυσχεραίνει τις σχέσεις καλής γειτονίας με την Ελλάδα.
